



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود

گروه هوشبری دانشکده پرستاری نیشابور

ضرورت وجود حرفه و ارتقاء حرفه ای:

کارشناسان هوشبری عضو مهمی از تیم های بهداشتی بوده که در تماس نزدیک با متخصصان بیهوشی، جراحان و پرستاران در راستای تامین مراقبتی مطلوب برای بیماران فعالیت می کنند و سنگ زیربنایی رشد و توسعه یک حرفه، آموزش آن حرفه می باشد. انتظار میرود که میزان نیاز به کارشناسان هوشبری افزایش یابد. علت این امر افزایش تعداد و انواع اعمال جراحی و رشد جمعیت و نیز افزایش تعداد و نیز افزایش میزان سالمندی است. زیرا افراد سالمند نیاز به اعمال جراحی بیشتری دارند. از طرفی تغییرات وسیع و چشمگیر موجود در تکنیکهای جراحی نیازمند هم سطح شدن کارشناسان هوشبری با نقشها و وظایف جدید بوده و برنامه آموزشی کنونی برای برآوردن نیازهای پرسنل هوشبری در آینده کافی نخواهد بود و با ایجاد رشته کارشناسی هوشبری امکان دستیابی به بخشی از مهارت و دانش مورد نظر را پیدا خواهند نمود.

ارزشهای حاکم بر رشته (values):

توجه به این نکته که بیمار به عنوان یک انسان قادر است به طور مستقل روش درمانی مورد نظر خود را انتخاب کند، دانش آموختگان قادر خواهند بود با تاکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسانها و با توجه به ارزشهای حاکم بر جامعه اسلامی، اصول اخلاقی و اعتقادی حرمت بیمار را به عنوان یک انسان ویژه که دارای خصوصیات جسمی، روانی و عاطفی خاص خود می باشد در سرتاسر طول عمل جراحی از ابتدای پذیرش تا ترخیص از اتاق عمل حفظ کنند و با جلب اعتماد بیمار به عنوان یک حامی، یک ارتباط شگفت انگیز انسانی را حفظ کنند. کاستن از سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی و رفع نیازهای همه جانبه او کلید پیشگیری از بسیاری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی می باشد و این امر تنها از دستهای پر توان نیروهای آگاه و متبحر هوشبری بر می آید.

رسالت رشته (mission):

رسالت آموزش رشته هوشبری در مقطع کارشناسی پیوسته تربیت نیروی انسانی آگاه متعهد و کار آمد است که با کسب توانائی های حرفه ای در اتاق عمل و بهره مندی از دانش و تکنولوژی به روز، خدمات مورد نیاز مراقبتی و آموزشی مقرون به صرفه را در بالاترین سطح استاندارد جهت تعمیم، حفظ و ارتقاء سطح سلامت بیمار و جامعه ارائه دهند. این امر از طریق توسعه دانش، آموزش و پژوهش در رشته کارشناسی هوشبری میسر می باشد. با تربیت این نیروها مراقبت مطلوب و اثر بخش از بیماران در مراحل قبل، حین و بعد از عمل با ارائه مراقبت مطلوب و اثربخش در بیماران تحت بیهوشی عمومی و ناحیه ای در مراحل قبل، طی و بعد از آن، سرویس کنترل درد حاد و حضور موثر در تیم احیای قلبی، ریوی حاصل می شود.

چشم انداز رشته (vision):

با توجه به توسعه و گسترش دامنه علوم مربوط به بیهوشی، دانش آموختگان این رشته در 10 سال آینده با تاکید بر یادگیری فعال، نوآوری، کسب اطلاعات و مهارت های مرتبط جدید، مراقبت از بیماران را به نحو مطلوب با رعایت استانداردهای مراقبتی ارائه خواهند داد.

اهداف گروه هوشبری:



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

- ✓ تربیت دانشجویان و دانش آموختگان توانمند در فعالیت های ارتباطی و مراقبتی
- ✓ جذب نیروهای تخصصی با سابقه کار در حیطه های هوشبری در مقاطع کارشناسی ارشد و بالاتر
- ✓ راه اندازی واحد مهارت های بالینی اختصاصی هوشبری (lab Skill) در دانشکده
- ✓ حمایت از دانشجویان رشته جهت تشکیل کمیته علمی دانشجویان هوشبری
- ✓ بکارگیری استراتژی های دانشجو محوری، از جمله روش های مبتنی بر حل مشکل، خودآموزی و ایجاد تفکر انتقادی در آموزش دانشجویان
- ✓ تلاش در جهت ارتقاء مهارت های علمی و عملی دانشجویان بر اساس نیازسنجی از محیط های بالینی
- ✓ تربیت نیروی توانمند در بکارگیری روش های بیهوشی مختلف
- ✓ ایجاد تسهیلات مناسب در محیط درمان برای دانشجویان در طول دوره کارآموزی و کارورزی و بازنگری دروس متناسب با استانداردها و مطالب روز علمی و نیازهای آموزشی جامعه و فراگیران و ارسال بازخورد به سیستم آموزشی و کشور و همسو سازی دروس نظری و عملی
- ✓ تقویت انگیزش، اعتماد به نفس و خود اتکایی در دانشجویان و ایجاد عملکرد مستقل و منطبق با استانداردهای عملکردی
- ✓ شناسایی موانع کسب مهارت های بالینی و تلاش در جهت رفع آنها
- ✓ شناسایی عوامل اثر بخش در کسب مهارت های بالینی و تقویت آنها - تعامل دانشجویان و پرسنل - امکانات و تجهیزات و.....
- ✓ داشتن تعامل موثر اعضای هیأت علمی گروه و دانشجویان با کادر مراکز درمانی در جهت رفع مشکلات بالینی و نیز مشارکت دادن پرسنل درمانی در امر آموزش بالینی دانشجویان

خصوصیات فردی موردنیاز برای رشته:

برای انجام استانداردهای این حرفه، صداقت و پایبندی به اصول اخلاقی ضروری است. یک کارشناس هوشبری شایسته باید نگرشی مراقبتی نسبت به بیمار و دیگر اعضای تیم های جراحی و محیط داشته باشد. وی بعنوان عضوی از تیم اتاق عمل، باید قادر باشد که با سرعت و با دقت به جزئیات کار کند. قادر به اولویت بندی مسائل در شرایط اورژانس و پراسترس باشد. بنابراین نیاز به افرادی است که احساس مسئولیت شدید و شخصیت باثبات داشته، صبور و علاقمند به کمک به دیگران بوده و به نیازهای بیمار و دیگر اعضای تیم جراحی حساس باشند و از آنجا که کار در اتاق عمل نیاز به ایستادن برای مدت زمان طولانی دارد و فرد را در معرض مناظر و بوهای ناخوشایند، بیماری های مسری و مواد خطرناک قرار میدهد، فرد باید توانایی جسمی لازم را داشته باشد.

طول دوره کارشناسی هوشبری:

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته هوشبری و نظام آموزشی آن مطابق آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است. مدت تحصیل حداقل 4 سال و حداکثر 5 سال (در شرایط خاص و با موافقت آموزش کل دانشگاه علوم پزشکی مثل مرخصی تحصیلی و.....) می باشد.



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

نام درس و تعداد واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته هوشبری 130 واحد و به شرح زیر می باشد:

دروس عمومی : 24 واحد، دروس پایه ، اختصاصی و کارآموزی 90 واحد، کارآموزی در عرصه: 16 واحد

اهداف کلی دوره (Aims):

برنامه دوره کارشناسی پیوسته هوشبری به منظور تربیت افرادی متعهد و مسئول است که بتوانند در تیم بیهوشی، سرویس درد حاد و مزمن و تیم احیای قلبی-ریوی به طور موثر و فعال مشارکت داشته باشند؛ سلامت، ایمنی و رضایتمندی بیماران و جامعه را در حد مطلوب تامین نمایند؛ با بکارگیری توانمندی های ضروری، آماده سازی و اقدامات مراقبتی از بیماران، انواع روش های بیهوشی، بی حسی، بی دردی و احیای قلبی-ریوی را با حداقل عوارض انجام دهند.

نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition):

دانش آموختگان می توانند در نقشهای مراقبتی، ارتباطی، پژوهشی انجام وظیفه نمایند.

وظایف حرفه ای دانش آموختگان : (Task analysis)

وظایف حرفه ای در نقش مراقبتی:

برقراری ارتباط مناسب حرفه ای با بیمار، همراهان بیمار، همکاران و مسئولین مرتبط

تعامل حرفه ای مناسب با اعضای تیم سلامت، واحد پرستاری، بانک خون، رادیولوژی و غیره

آماده سازی (تمیز کردن، گندزدائی، سترون سازی و کالیبراسیون)، نگهداری و بکارگیری وسایل و تجهیزات مورد استفاده بر اساس استاندارد مربوطه

مشارکت در ارزیابی و آماده سازی بیمار برای اقدامات مربوطه

کمک به متخصص بیهوشی در مراحل القای بیهوشی و بی حسی ناحیه ای، نگهداری و بیدارسازی بیمار

مشارکت در اداره راه هوایی بیمار

مراقبت و پایش بیمار در مراحل مختلف بیهوشی در انواع اعمال جراحی

پایش سیستم های مختلف بدن در حین و بعد از عمل جراحی

تنظیم آب و الکترولیت، انتقال خون و استفاده از داروهای متداول تحت نظر متخصص بیهوشی

مشارکت در انجام اقدامات درمانی در شرایط بحرانی در تیم احیا

پایش عوارض احتمالی بیهوشی و گزارش آن به متخصصین

وظایف حرفه ای در نقش پژوهشی:



دانشگاه جورج براون و کالج هنرهای کاربردی و فناوری

- ارتباط درمانی و آرامش بخش با بیماران
- ارتباط با اعضای تیم جراحی شامل متخصص بیهوشی، تکنولوژیستهای اتاق عمل رادیولوژی و پاتولوژیستها، جراح، کمک جراحان، مدیران اتاق عمل، اساتید و دانشجویان گروههای پرستاری، اتاق عمل، پزشکی.
- ارتباط واحدهای مختلف اتاق عمل مانند آزمایشگاه، بانک خون، رادیولوژی، مهندسی پزشکی، بازاربایان محصولات و تجهیزات پزشکی و...
- ارتباط با دفتر پرستاری و سیستم اداری بیمارستان.
- آموزش به بیمار، قبل و بعد از بیهوشی
- همکاری در پژوهش های علمی مصوب مراجع رسمی

فرصتهای شغلی:

اغلب کارشناسان هوشبری در بیمارستان ها و مراکز مراقبتی سیار استخدام می شوند. اگرچه بیمارستان ها اولین استخدام کننده این گروه می باشند اما انتظار می رود استخدام آنها در مراکز جراحی سیار، مراکز مراقبتی سرپایی و مطب های پزشکان افزایش یابد. به هر حال به علت زمینه آموزشی وسیع و تخصصی که این افراد دارند، سازمانهای استخدام کننده و این دانش آموختگان می توانند گزینه های زیر را نیز در نظر بگیرند.

تخصص یافتن در زمینه های مورد علاقه مانند جراحی قلب، ارتوپدی و اطفال و....

استخدام توسط یک سازمان پزشکی برای ارائه محصولات آنها

آموزش هوشبری.

خدمات نظامی

استخدام بعنوان مشاور

البته برخی از این مشاغل نیاز به دوره های آموزشی اضافی دارد.

رشته های مشابه در خارج کشور:

همانطور که اشاره گردید در سراسر دنیا برنامه هوشبری به دو صورت ارائه می شود: در حالت اول دانش آموختگان رشته کارشناسی پرستاری در یک دوره ۲-۱ ساله برای ورود به هوشبری آموزش می بینند. در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی آموزشهای عمومی دوره هوشبری را می گذرانند و برای ایفای نقش به عنوان پرستار هوشبری آماده می شوند. برخی از مراکز دانشگاهی که در حالت اول ، دوره هایی برای این رشته ارائه می دهند عبارتند از:

Mohawk college of applied arts and technology

George brown college

Algonquin college

Centennial college

Community college of Alleghenty county



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

Fanshawe college

و برخی از مراکز دانشگاهی که به صورت کاردانی دانشجویی پذیرند عبارتند از:

Indiana county technology center adult education

University of Minnesota crookston

Madisonville community college

Southern Maine community college

Western Nevada community college

دانش آموختگان دوره های کاردانی که مدرک دانشگاهی آنان مورد قبول انجمن پرستاران بیهوشی می باشد می توانند در دوره های آموزشی ۱/۵-۲/۵ ساله مطابق برنامه این انجمن شرکت نمایند تا بتوانند موقعیت علمی و حرفه ای خود را در اتاق عمل ارتقاء بخشند.

امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر:

نظربه اینکه این رشته، رشته ای کاملاً نوپا میباشد درحال حاضر به نظر میرسد دانش آموختگان این رشته بتوانند در آینده در رشته های مرتبط مانند آموزش هوشبری، پرستاری مراقبت ویژه، آناتومی، فیزیولوژی، مهندسی تجهیزات پزشکی، و... ادامه تحصیل دهند. اعضای این گروه امیدوار هستند که بتوانند با تلاش خود درجهت ارتقاء و اعتلای این حرفه گامی هرچندکوچک بردارند.